CENA 100 MAREK.

A·GR· OSTROWSKA KLISZ. „ZORZA" KRAKÓW.

Nr 4. Kraków, 1 kwietnia 1922. Rok IV.

JAN STĘPOWSKI.

Znaczki pocztowe „na kopercie".

Naiwność — a powiedzmy odrazu — bezmyślność ludzka nie ma granic i jej to należy w znacznej mierze przypisać, że i we filatelistyce ofiarą jej pada wielu zbieraczy.

Albowiem tylko dzięki bezmyślności jest rzeczą możliwą, aby zbieracze, nie zastanawiając się — tak na oślep kupowali „znaczki na kopertach" — jak się to obecnie dzieje.

Znaczek „na kopercie" jest jednym z najcenniej zachowanych okazów, jest ta koperta ważnym dowodem prawdziwości danego znaczka, jest ona prawdziwą kopalnią ciekawych badań i obserwacji dla uważnego badacza. Znaczek na kopercie, zaopatrzony w kasowniki ew. uwagi poczty itp. pozwala śledzić drogę, a co najważniejsze, czas jego obiegu.

I normalnie zbieracz myślący będzie zbierać tylko takie znaczki na kopertach, które są nalepione w wartościach odpowiadających ściśle wysokości opłaty pocztowej w danej chwili. (Zaznaczyć tu należy, iż nie chodzi nam o całości pocztowe tj. karty czy też koperty ze znaczkiem przez pocztą wdrukowanym — lecz wyłącznie tylko o znaczki nalepiane przez wysyłającego na kopertach!) Znaczki takie, czysto kasownikiem przestęplowane, nalepione na kopercie ew. innego ko-

loru jak papier znaczka posiadają jako okazy do zbiorów pierwszorzędną wartość.

Te wszystkie wyżej wyszczególnione postulaty tłumaczą nam też olbrzymie sumy, jakie na licytacjach osiągają znaczki na kopertach.

Tymczasem u nas z tak klasycznie pojętego sposobu zbierania znaczków — wyrodziła się niesumienna i bezmyślna spekulacja, możliwa tylko dla tego, że zbieracze nie zastanawiają się nad tem, co zbierają.

Oto od dłuższego czasu sklepy i antykwarnie zasypane są stosami — kopert, na których nalepiono całe serje znaczków (przeważnie fałszywych!) i to wszystko naturalnie skasowane kasownikiem! Adresu odbiorcy i datownika stacji odbiorczej nie ma, są bowiem te „znaczki na kopertach“ zwyczajną „machą“, obliczoną już z góry na bezmyślność zbieracza. Spekulanci i fałszerze liczą też na tę bezmyślność zbieraczy i z całą zuchwałością oferują „znaczki na kopercie“! Zbieracz uważny, europejskiej miary — pojmie taką ofertę w sposób jak podaliśmy wyżej — nasz potulny zbieracz przyjmie za dobrą monetę wszystko to co mu spekulant czy fałszerz podsunie! Ale fałszerz liczy się z tem, że ogłasza „znaczki na kopercie“ i wie, że zbieracz nie zastanowiwszy się kupi „osobliwość“ bez namysłu. A przecież prawie wszystkie te znaczki na kopertach nic nie są warte, albowiem, jeżeli znaczki są prawdziwe, to kasownik jest fałszywy, a przynajmniej „grzecznościowy“, a jeżeli i znaczek i kasownik są prawdziwe, to koperta (o ile adresowana) jest przefrankowana — za wiele opłacona, — więc cóż ona warta dla zbieracza?

Więc też, korzystając z gościnności „Filatelisty polskiego“ poruszam tę sprawę, bo ona jest ważną i dla naszych a jeszcze bardziej dla obcych zbieraczy. Wszak wielu zbieraczy zagranicznych, wyczytawszy w ogłoszeniach o „znaczkach na kopercie“ — zamawia te koperty! I co dostaje? Widoczną „machę“, szwindel prosty — a to nam wcale opinji zagranicą nie poprawia!

Proszę kolegów zbieraczy, aby ze swej strony tępili to nadużycie handlarzy znaczków, a z drugiej strony ze swych zbiorów pousuwali takie robione sztucznie „znaczki na kopertach“!

* * *

Znaczki pocztowe obszaru Amurskiego.

Illustriertes Briefmarken Journal, Senfa, podaje w Nrze 4 br. ciekawy artykuł o znaczkach prowizorycznych obszaru Amurskiego, do dziś nie znanych, który to artykuł podajemy w dosłownem tłumaczeniu.

„O emisji znaczków pocztowych, które wydane zostały w Nikołajewsku nad Amurem, otrzymaliśmy, z dołączeniem znaczków, następujące dane.

Po zniszczeniu miasta Nikołajewska nad Amurem w r. 1920 przez bolszewików, Japończycy zajęli to miasto imieniem Mikada, zwolnili wszystkich rosyjskich urzędników i zastąpili ich Japończykami. Na miejsce rosyjskiej poczty rozpoczęła swoje czynności poczta japońska, która jest czynną do dziś dnia. Po upadku rządu bolszewickiego we Władywostoku, mianował tymczasowy Rząd Okręgu przyamurskiego w Nikołajewsku Gubernatora, w zakres działalności, którego wchodziło także odnowienie organizacji poczty rosyjskiej i naturalnie wydanie znaczków pocztowych. Ponieważ w Nikołajewsku znalazło się tylko kilka tysięcy znaczków pocztowych rosyjskich wydania 1909 roku i nieząbkowanych 1915/17 roku, to przedrukowano znaczki te literami rosyjskiemi N, na A. P. W. P. (Nikołajewsk na Amurie, Priamurskoje Wremennoje Prawitelstwo), po polsku: „Nikołajewsk nad Amurem, Tymczasowy Rząd Przyamurski“. Oprócz tego otrzymały znaczki te nową wartość 10, 15 i 20 kop. złotych. Tylko znaczki 20 kop. i 20/14 kop. zatrzymały swoją starą wartość, i otrzymały nadruk tylko liter bez wartosci. Znaczki kopiejkowe i 1 rublowe otrzymały nadruk w prostokącie, reszta znaczków rublowych posiada nadruk większy i bez ramki, a tylko dwie kreski z góry i dołu przekreśla-

jące starą wartość. Dla znaczków 20 kop. prawdopodobnie obcięto kliszę nad wartością, ponieważ znaczki te posiadają ramkę tylko w górnej części.

Urzędowy wykaz pocztowy nie robi różnicy pomiędzy znaczkami ciętemi i ząbkowanemi, wobec czego umieszczone niżej liczby poszczególnych gatunków obejmują obydwa gatunki. Ponieważ nadruk został wykonany stemplem ręcznym, spotykamy w niektórych wartościach nadruk odwrócony, n. p. 15 na 14 kop., 15 na 35 kop., 20 kop. na 1 rub., $3^{1}/_{2}$ rub. i 7 rub.

Znaczki prowizoryczne wydawano wyłącznie przy okazaniu listu do opłaty, którego żądano znaczków, sprzedawano je zaś w walucie japońskiej lub w rublach złotych.

W samym początku Nikołajewsk nie posiadał kasownika, wobec czego listy stemplowano na miejscu przeznaczenia, najczęściej we Władywostoku, później używano kasownika z napisem „Rosyjska Poczta — Nikołajewsk nad Amurem", datę wpisywano ręcznie. Wszystkie trzy stemple które służyły do przedrukowania znaczków, odesłane zostały do Głównej Dyrekcji, gdzie podobno zostały zniszczone.

To są wiadomości, które otrzymaliśmy od naszego korespondenta z Władywostoku. Podajemy je z zastrzeżeniem, ponieważ dużo jest jeszcze do wyjaśnienia. Ponieważ Nikołajewsk prawdopodobnie należał do Rzeczypospolitej Dalekiego Wschodu, wobec tego prawdopodobnie chodzi tu tylko o niewielkie wydanie lokalne tego miasta, a przeciw wydaniom lokalnym filatelista w ostatnich czasach posiada pewną uzasadnioną nieufność. A więc zaczekamy na dalsze szczegóły, które są nam przyrzeczone.

W końcu podajemy wykaz przedrukowanych znaczków i niewielkie ich nakładowe liczby według urzędowego zaświadczenia podpisanego przez gubernatora miasta Nikołajewska p. L. Jurjewa u Głównego Dyrektora poczt i telegrafów p. Bazylewskiego. Nikła ilość nakładu wzbudza pewne wątpliwości co do autentyczności i potrzeby tych znaczków prowizorycznych!

Znaczki prowizoryczne.

10 kop.	zł.	na	1	kop.	żółty	cięty	Senf	Kat.	Nr	106	Nakład	200	sztuk
10	„	„	2	„	zielony	„	„	„	„	107	„	300	„
10	„	„	3	„	czerwony	„	„	„	„	108	„	199	„
10	„	„	4	„	czerwony	ząbkow.	„	„	„	68b	„	99	„
10	„	„	10	„	c.-niebieski	„	„	„	„	71b	„	9	„
15	„	„	14	„	nieb./czerwony	„	„	„	„	72	„	49	„
15	„	„	15	„	brun./liljowy	„	„	„	„	73b	„	150	„
15	„	„	35	„	brun./zielony	„	„	„	„	76b	„	150	„
15	„	„	50	„	liljowy/zielony	„	„	„	„	77b	„	200	„
15	„	„	70	„	brun./pomar.	„	„	„	„	78b	„	75	„
15	„	„	1	rub.	„ „	„	„	„	„	79b	„	150	„
20	„	„	1	„	„ „	cięty	„	„	„	118	„	50	„
20	„	„	$3^{1}/_{2}$	„	brun./zielony	„	„	„	„	119 }		82	„
20	„	„	$3^{1}/_{2}$	„	„ „	ząbkow.	„	„	„	127 }	„		„
20	„	„	5	„	nieb./zielony	„	„	„	„	63	„	15	„
20	„	„	7	„	ziel./różowy	cięty	„	„	„	121 }		39	„
20	„	„	7	„	„ „	ząbkow.	„	„	„	128 }	„		„
20	„	„	10	„	karm./żółty/szary	„	„	„	„	98	„	29	„

bez przedruku wartości

20 kop. zł. na		c.-nieb./czerw.	ząbkow.	Senf	Kat.	Nr	74b }	Nakład	50	sztuk
20 „ „		„ „	cięty	„	„	„	113 }			
20 „ „	na 14 kop.	nieb./czerw.	ząbkow.	„	„	„	126	„	50	„

Międzynarodowa Wystawa Znaczków Pocztowych w Genewie 3—12 września 1922 r.

Otrzymaliśmy szczegółowe dane, cyrkularze, wezwanie do filatelistów, związków i firm handlujących znaczkami, w których podają szczegóły prac organizacyjnych projektowanej Wystawy. Jak już teraz widać, program tej wystawy jest zarysowany na wielką skalę, planowane są podczas niej festiwale, wielka tombola filatelistyczna, fanty, które składają się wyłącznie ze znaczków pocztowych — jak o tem wzmiankuje program „de tout premier choix" — w liczbie których są pierwszorzędne rzadkości jak np.:

1845 Bazylea 2½ Rr. (Colombe de Bâle) nie używana, w nadzwyczaj pięknem zachowaniu,

1845 Genewa, 5 c., mały orzeł, stemplowana,

1847/48 Genewa, 5 c., duży orzeł, stemplowana,

1843 Zurich, 6 R, stemplowana,

1848/50 t. zw. Waadt, 5 c., stemplowana i wiele innych okazów.

Bilet tej tomboli kosztuje 1 frank, na 10 biletów 1 wygrana. Ogólnie 10.000 biletów. Zgłoszenia o nabycie pod adresem: Mr. L. Mestral, Banquics Cours de la Rive Nr 13 Genéve.

Wystawa odbędzie się w obszernych lokalach gmachu Komunalnego dzielnicy „Plainpalais" (Maison Comunale de Plainpalais) a część osiągniętego dochodu ma być oddana na rzecz instytucji dobroczynnej nadmienionej gminy.

Wybrane są Komitety: honorowy, organizacyjny i jury. Na czele pierwszego stoi p. Jaques Rutty, prezydent Rady Stanu Genewy (President du Conseil d'Etat de Genève) i inni przedstawiciele władzy państwowej kantonu i miasta Genewy, oraz Dyrektor poczt w Genewie, p. Rent. Na czele komitetu organizacyjnego stoi p. Emile Friederich, prezes Związku filatelistów w Genewie, wybitny filatelista szwajcarski, autor wielkiej filatelistycznej mapy Szwajcarji, w której wszystkie stacje pocztowe są oznaczone oryginalnemi stemplami (wycinkami); praca kilkuletnia a udekorowana na ostatniej wystawie w Mulhouse jedną z pierwszych nagród. Imię tego wybitnego wieluletniego badacza-filatelisty, traktującego filatelję jako naukę, dostatecznie gwarantuje pomyślne i piękne rezultaty urządzenia tej wystawy, rozplanowania jej eksponatów i całego programu uroczystości i przyjęć gości i przedstawicieli filatelistyki wszechświatowej. Juri składa się z wybitnych, znanych wszechświatowo filatelistów — pisarzy i ekspertów. Podajemy cały skład jury:

1) P. p. de Reuterskiöld (Lousanne—Szwajcarja) Prezes jury. Posiada jeden z najpiękniejszych zbiorów specjalnych Szwajcarji, zwłaszcza znaczków kantonalnych. Autor źródłowej i znakomitej pracy (w językach francuskim, niemieckim i angielskim) o znaczkach kantonalnych pt.: (Miraband i A. de Reuteskiöld „Les timlasposte Szusses 1843 - 1762").

2) Dr Diena (Rzym—Włochy),
3) Lemaire, Th., (Paryż—Francja),
4) Melville, F. (Londyn—Wielka Bryt.),
5) Gelli, G. (Bruksella—Belgja),
6) Genth, F. (Cassel—Niemcy),
7) A.-M. van Hoeck (Paryż—Francja),
8) Mader, R. (St Gall—Szwajcarja),
9) Rigand, J. (Genewa—Szwajcarja),

Program dotyczący wysyłanych eksponatów dzieli je na grupy i sekcje. Ze względu na osobę wystawcy eksponaty są podzielone na:

I. *Klasa honorowa*; obowiązkowa dla zbiorów, które otrzymały na jednej z wystaw międzynarodowych medal złoty,
II. *Klasa dla zbieraczy*,
III. *Klasa dla handlarzy znaczkami*,
IV. *Klasa dla zbieraczy początkujących*.

Ze względu na objekty wysłane — też same eksponaty są podzielone na następujące sekcje:

I. Zbiory generalne.
II. Zbiory Europy z kolonjami i bez nich.
III. Zbiory Ameryki.
IV. Zbiory grupy krajów z kolonjami lub bez nich, lub samych tylko kolonij.
V. Zbiory jednego tylko kraju z kolonjami, lub bez nich, lub samych tylko kolonij,
a) Szwajcarja
b) Inne kraje.
VI. Zbiory znaczków pewnych zakresów, np. znaczków klasycznych, znaczków wojennych etc.
VII. Zbiory znaczków pewnych grup, np. tylko nie ząbkowanych, tylko grawerowanych, tylko litografowanych, tylko całości etc...
VIII. Zbiory rzadkości: 25—50 objektów.
IX. Zbiory znaczków specjalnego znaczenia, jako to znaczki dopłatne, gazetowe, poczty aeroplanowej etc.

Rozmaitości.

X. Osobliwości, stemple (kasowniki).
XI. Zbiory kolektywne.
XII. Zbiory młodzieży szkolnej.
XIII. Fabrykacje znaczków: projekty, próby, klisze, formy etc.
XIV. Literatura filatelistyczna,
a) dzieła publikowane począwszy od roku 1915, wystawione przez autorów lub ich wydawców,
b) pisma filatelistyczne.
XV. Przybory i materjały filatelistyczne.

Nagrody.

Medale złote (rzeczywiście będą wydane), wielkość 23 mm z dyplomem.

Medale srebrne (rzeczywiście będą wydane) wielkość 45 mm z dyplomem.

Medale bronzowe, wielkość 45 mm z dyplomem.

Dyplomy.

Jury będzie miało do dyspozycji nagrody dla każdej sekcji i podsekcji.

W sierpniu—wrześniu specjalny katalog wystawowy (nakład 6.000 egzemplarzy) rozsyłany będzie wszystkim wystawcom, większym Związkom filatelistycznym i poważniejszym zbieraczom świata. W katalogu tym będą umieszczone: program zabaw i przyjęć wystawo-

wych, lista komitetu honorowego, organizacyjnego i jury, lista eksponatów z wyszczególnieniem osobliwości zbiorów i objektów wystawionych, plan miasta Genewy i krótki przewodnik.

Komisja prasowa wystawowa przyjmuje już obecnie do umieszczenia w tym katalogu ogłoszenia różnych firm i pp filatelistów po cenach następujących (franki szwajcarskie):

Stronica 2 i 4 okładki 1/1 Fr. 150·—, 1/2 Fr. 100·—, 1/4 Fr. 75·—

Stronice środkowe: 1/1 Fr. 50·—, 1/2 Fr. 30·—, 1/4 Fr. 20·—.

Jako kapitał gwarancyjny będzie zebrany „Fonds de Garantie" w kwocie 5000 franków szwajcarskich. Do dyspozycji wystawców mają być przyszykowane kablotki, wielkości 1 m^2 i poleca się wystawiać znaczki umocowane na oddzielnych kartonach wielkości 24/32 do 27/34 cm.

Cena za lokatę 1 m^2 wynosi 5 franków.

Zbiory generalne i specjalizowane wysłane w albumach z niewyjmującemi się kartkami będą wystawione w witrynach 45×60 cm. wym. na 50 cm głębokości, opłata za nie wynosi po 10 franków.

Literatura, albumy, utensylja filatelistyczne mają być obliczane po 15 franków za 1 m^2.

Wystawca może asekurować sam objekta przez niego wystawione. Jednakże komitet organizacyjny również przyjmuje na siebie te zlecenia, mianowicie: asekurację od ognia i kradzieży z włamaniem, licząc 0·90 ‰

Dyrekcja celna już dała komitetowi organizacyjnemu wszelkie możliwe ulgi co do przewozu, względnie przesyłek eksponatów, więc pozostaje tylko dobra chęć wystawców!

Wszelkich informacyj udziela Komitet organizacyjny wystawowy (Monsieur Emile Friederich, Président du Comité d'Organisation de l'Exposition Saternationall de Timbres — Poste — *Chêne — Bourg prés Genéve*). Termin ostateczny zgłoszenia objektów, przeznaczonych na wystawę jest oznaczony na 30 czerwca.

W. P.

WŁODZIMIERZ RACHMANOW.

Osobliwości polskich znaczków pocztowych. (Ciąg dalszy).

Dział niniejszy jest specjalnie poświęcony omówieniu i klasyfikacji wszelkich odmian polskich znaczków pocztowych, jak n. p. kasowników, błędnodruków, odmian kolorów, ząbkowań i t. p. Szanownych Czytelników „Filatelisty Polskiego" upraszamy o nadsyłanie odpowiedniego materjału dowodowego oraz notatek wprost na ręce p. Włodzimierza Rachmanowa, Warszawa, Piękna 2.

Otrzymaliśmy znaczek 5 Mk, starego typu (ułan), na papierze zwykłym, ząbkowanie 11½, w górnej części nie ząbkowany, pochodzący z pierwszego poziomego rzędu.

P. Tadausz Raszewski, Warszawa, komunikuje nam, iż posiada znaczki 10 Mk czerwone z ułanem, z trzech stron ząbkowane 11½, z prawej strony (brzeg arkusza) na zewnątrz od czerwonej linji ząbkowane 9¼.

P. Inż. Vielrose, Poznań, przesłał nam następujące błędnodruki znaczków polskich:

I) Znaczki 5-ciomarkowe (ułan) na papierze prążkowanym.

1) Górna część znaczka podwójna; 2) brak połowy „A" w „Polska"; brak połowy „A" w „Poczta"; 4) przed koniem odwrócone „y"; 5) dolny brzeg znaczka uszkodzony; 6) przy twarzy ułana „kwiatek" (fajka); 7) za koniem skaza; 8) pod tylnemi nogami konia biała kreska; 9) przed koniem mała kropka i brak szrafowania chmur; 10) przed koniem duża kropka i brak szrafowania chmur; 11) a) w „P" od „Polska" skaza; b) pod ogonem duża plama; c) przed koniem plama; 12) za koniem duża biała plama; 13) na lewo od pierwszego konia w sylwetce plama; 14) górna część „5" przerwana.

II) Znaczek 15-to fenigowy.

1) Kropka pod pierwszym „f" (w ozdobie tarczy); 2) kropka nad koroną; 3) kropka pod „A" od „Poczta"; 4) kropka pod „P" od „Poczta"; 5) „S" od „Polska" połączone z tarczą.

III) Znaczek 1 Mk (czerwony).

1) Kropka pod „k" od „Mk".

IV) Znaczek 2 Mk (zielony).

1) Kropka w literze „P" od „Poczta"; 2) linja otaczająca orła przerwana; 3) linja otaczająca orła przerwana w czterech miejscach.

V) Znaczek 25-fenigowy.

1) „k" i „a" od „Polska" połączone kreską.

VI) Znaczek 20-halerzowy.

1) Kropka przed „P" od „Poczta".

VIII) Znaczek 2·50 kor.

1) „0" od 2·50" przerwane.

Posiadamy znaczek 3 Mk nowego typu, niebieski, z wyraźnie odbitym rysunkiem na odwrotnej stronie (Abklatsch).

P. Lenga, Warszawa, komunikuje nam następujące błędnodruki znaczków:

1·50 Mk, jeden ze znaczków 10-go poziomego rzędu „S" w słowie „Polska" z ogonkiem;

2 Mk znaczek starego typu, na papierze prążkowanym, „P" w słowie „Poczta" i „P" w słowie „Polska" połączone białą plamą;

2·50 Mk, w słowie „Poczta" „T" złamane bez lewej części; ta sama wartość 10 poziomy rząd, I. znaczek „S" w słowie „Polska" złamane u dołu

P Stanisław Doliński, Czortków, przesłał nam znaczek 20-to markowy, czerwony (siewca), ząbkowany 9¼ z białą plamą na roli tuż przy szabli, pomiędzy szablą a literą „O" słowa „Poczta".

Taki sam znaczek 1½ otrzymaliśmy z białą plamą na roli przy samem kolanie siewcy.

Znaczki dwumarkowe, drukowane w Państwowych Zakładach Graficznych otrzymaliśmy na papierze prążkowanym poziomo lub pionowo, ząbkowane 10¾;

posiadamy egzemplarze dolnego poziomego rzędu z podwójnem ząbkowaniem u dołu.

P. L. Lewestam, Warszawa, posiada kilka znaczków urzędowych 25 fen. na zwykłym papierze (I wydania) z białą, dość znaczną kropką obok lewej gwiazdki. Błędnodruk ten spotyka się dość często, i prawdopodobnie był on w całym nakładzie.

Taki sam znaczek tylko II-go wydania na papierze prążkowanym, otrzymaliśmy od p. Sledzikowskiego z Kielc, z białą plamą pomiędzy lewą gwiazdką i cyfrą „2".

Znaczek 4-markowy ukazał się ząbkowany 10³/₄, na papierze prążkowanym pionowo.

P. Sledzikowski, Kielce, przesłał nam znaczek austrjacki, „porto" 50, na 42 hal., brązowy, z podwójnym nadrukiem „Poczta Polska" (wydanie krakowskie). Znaczek ten, widziany przez nas po raz pierwszy, uznano jako autentyczny.

Od p. Lenga, Warszawa, otrzymaliśmy znaczki 5-fenigowe na cienkim papierze, prążkowanym pionowo. Prążkowanie jest słabe, ale jednak wyraźnie widoczne.

Czy egzystuje ten znaczek na papierze prążkowanym poziomo?

Od jednego z adwokatów warszawskich, nie filatelisty, otrzymaliśmy zdjęte w swoim czasie z listu otrzymanego z Rawy, trzy znaczki Gen. Gouv. Warszau (dwa po 2¹/₂ fen. i jeden 20 fenigowy), z pionowym fioletowym nadrukiem „Poczta Polska", ręcznym gumowym stempelkiem, składanym widocznie z pojedynczych liter. Nadruk umieszczony z dołu do góry. Kasowane znaczki kasownikiem niemieckim „Rawa 9. 12. 1918". Ponieważ do dziś dnia nie widzieliśmy znaczków lokalnych z Rawy, zachodzi przypuszczenie, iż jest to tylko przypadkowy figiel jednego z mieszkańców Rawy, a nie wydanie urzędowe.

Znaczek 10-markowy (siewca) na papierze prążkowanym pionowo otrzymaliśmy ząbkowany poziomo 11¹/₂ a pionowo 10³/₄.

Nowy nakład znaczków 10-markowych, drukowany w Państwowych Zakładach Graficznych został wydany na papierze zwykłym (nieprążkowanym), Otrzymaliśmy znaczki te ząbkowane 9¹/₄ na 9¹/₄ i 11¹/₂ na 10³/₄.

Otrzymaliśmy również arkusz tych znaczków, ostatni pionowy rząd, który był z prawej strony nie ząbkowany.

Otrzymaliśmy kartkę pocztową 25 fen. (40 fen.) z potrójnym drukiem, z których dwa normalne, a trzeci odwrócony do góry nogami.

Znaczki 2-markowe, drukowane w Państwowych Zakładach Graficznych wydano na papierze prążkowanym poziomo, ząbkowane nowym rodzajem perforacji, mianowicie 14¹/₄ (bardzo drobne ząbki).

Znaczki 4-markowe ukazały się na cienkim, poziomo prążkowanym, papierze w odmiennym jaśniejszym kolorze, ząbkowane 14¹/₄ na 10³/₄, tj. poziomo ząbkowane 14¹/₄, pionowo 10³/₄, a także ząbkowane 11¹/₂ na 11¹/₂.

Znaczki 10-markowe na zwykłym papierze ukazały się ząbkowane 12³/₄ na 10³/₄ i 12³/₄ na 11¹/₂, tj. poziomo 12³/₄ (nowa perforacja) a pionowo 10³/₄ lub 11¹/₂.

4-markowy znaczek na papierze prążkowanym poziomo ukazał się ząbkowany poziomo 14¹/₄, pionowo 11¹/₂.

10-markowy znaczek na papierze zwykłym ukazał się ząbkowany 11¹/₂ na 10³/₄ w kolorze jaśniejszym.

Znaczek 10-markowy na pap. zwykłym otrzymaliśmy ząbkowany ze wszystkich stron 11¹/₂, z dużemi dziurkami, kolor jaśniejszy.

Znaczki 25-cio markowe ukazały się o ząbkowaniu: poziomo 13, pionowo 11¹/₂ oraz 13 na 10³/₄, tj. poziomo 13, pionowo 10³/₄.

2-markowy znaczek na pap. prążkowanym poziomo, widzieliśmy ząbkowany 14¹/₄ na 11¹/₂, tj. poziomo 14¹/₄, pionowo 11¹/₂.

Znaczki 2-markowe i 4-markowe, ząbkowane 10³/₄, spotkaliśmy również na papierze prążkowanym pionowo.

Znaczki Litwy Srodkowej, ostatnie wydanie, od 1 Mk do 20 Mk, drukowane w Państwowych Zakładach Graficznych w Warszawie spotykamy w dwu rodzajach ząbkowania mianowicie 13¹/₂ i 14¹/₄.

Znaczki Lubelskie przedrukowane na austrjackich Feldpostach ząbkowane są 12¹/₂, jednakowoż spotyka się nie często znaczki 3 hal. na 3 hal. szary i 25 hal. na 40 hal. oliwkowy ząbkowany 11¹/₂.

Od p. Sledzikowskiego, Kielce, otrzymaliśmy do zanotowania następujące odmiany znaczków polskich: Dopłata 10 hal. niebieski, z jednej strony nieząbkowany, opłata 1 kor. ząbk. 11¹/₂ z jednej strony nie ząbkowany, opłata 15 fen. jasno-czerwony, na grubym papierze z podwójnem poziomem ząbkowaniem 11¹/₂; urzędowe, 10 fen na zwykłym papierze z podwójnem pionowem ząbkowaniem 11¹/₂.

Znaczek 10-markowy na papierze zwykłym, ukazał się ząbkowany ze wszystkich stron 10³/₄.

Znaczek 25-cio markowy ukazał się ząbkowany na papierze zwykłym (nie prążkowanym) w trochę odmiennym kolorze, z ząbkowaniem grzebieniowem (Kammzähnung) 12³/₄.

Z tem samem ząbkowaniem 12³/₄ K. Z. ukazały się znaczki 2 i 4-markowe, na papierze prążkowanym poziomo.

Znaczek 5-cio mark. otrzymaliśmy ząbkowany ze wszystkich stron 11¹/₂ i 13. na papierze prążkowanym poziomo, w kolorze zupełnie odmiennym, różowawo-liljowym.

Znaczki 10-mark. otrzymaliśmy ząbkowane 14¹/₄ na 11¹/₂.

Znaczek 25-cio markowy, ząbkowany 14¹/₄ na 10³/₄.

Dopłata 50 Mk, ząbk. 10 ³/₄, papier prążkowany pionowo.

Znaczek 10-cio markowy, na papierze zwykłym otrzymaliśmy ząbkowany 9×10³/₄ czyli poziomo 9, pionowo 10³/₄.

Znaczek 3 Mk, papier prążkowany poziomo o ząbkowaniu 10³/₄.

Znaczek 4-markowy, papier prążkowany poziomo o ząbkowaniu 14 ¹/₄.

Znaczki 10-cio markowe, na papierze gładkim niebieskawym, w kolorze jasno-niebieskim o ząbkowaniu 11¹/₂, 13×11¹/₂ i 9.

15 Mk, znaczek ząbkowany 11¹/₂ na 10³/₄.

5 Mk, znaczek w kolorze jaśniejszym, na poziomo prążkowanym papierze, o ząbkow. grzebieniowem 12³/₄.

25-cio markowy znaczek ząbkowany 9.

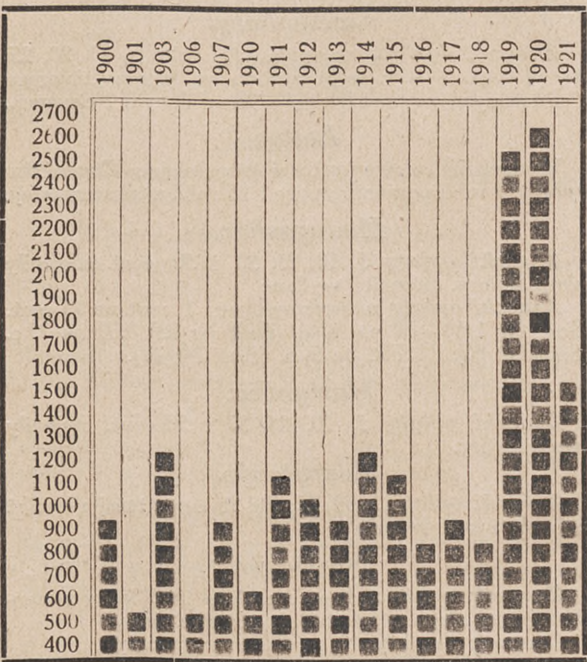
25-cio markowy znaczek ząbkowany 11¹/₂ na 10³/₄.

10-cio markowy znaczek ząbkowany 13 na 13¹/₂ (nowy rodzaj perforacji). (Ciąg dalszy nast.).

KAROL VIETH.

Statystyka nowości w latach 1919 do 1921.

W N-rze 5/22 doskonale redagowanego czasopisma: „Sammler-Woche“ znajdujemy ciekawe zestawienie nowych znaczków pocztowych, jakie się w latach 1919—1921 ukazały.

A więc wedle powyższego zestawienia wynosi ilość nowości wedle lat:

1900	około	920	sztuk	przeciętnie rocznie 820 sztuk	W całości przeciętnie rocznie 1135 szt.
1901	„	550	„		
1903	„	1210	„		
1906	„	530	„		
1907	„	900	„		
1910	„	640	„	przeciętnie rocznie 985 sztuk	
1911	„	1100	„		
1912	„	1000	„		
1913	„	950	„		
1914	„	1230	„		
1915	„	1110	„	przeciętnie rocznie 810 sztuk	
1916	„	850	„		
1917	„	870	„		
1918	„	820	„		
1919	„	2547	„	przeciętnie rocznie 2260 sztuk	
1920	„	2596	„		
1921	„	1475	„		
Razem		19298	sztuk.		

Ilość nowości w latach 1919—1921:

r.:	1919	1920	1921
Europa . . .	1611	1824	774
Azja	426	343	272
Afryka . . .	218	103	254
Ameryka . .	231	258	157
Australja . .	61	68	18
Razem . . .	2547	2598	1475

Różnica między 1919 i 1920 r.: + 40.
Różnica między 1920 i 1921 r.: — 1123.
Różnica między 1919/20 i 1921 r.: — 3670.

W szczególności wypadają na lata:	1919	1920	1921
Niemcy i Austrję	0	244	82
Państwa nowo powstałe	714	1084	360
Anglja i jej kolonje	200	126	180
Francja „	325	181	71
Hiszpanja „	51	68	30
Portugalja „	100	38	73
Włochy „	225	52	29
Europa (reszta państw i kolonje) .	672	539	257
Azja, Afryka i Australja	77	50	255
Ameryka północna i wyspy . . .	77	42	29
„ środkową	41	62	31
„ południowa	68	110	78
Razem . .	2547	2596	1475

Podobnie jak w r. 1919 i 1920 tak samo w r. 1921 państwa nowo powstałe osiągnęły rekord w wydawnictwie nowych znaczków, a mimo to liczba ich spadła prawie o 1/3 część wydań roku 1920! Dowodzi to w każdym razie pewnego uspokajania się rynku znaczkowego, a r. 1920 będzie, zdaje się, w tym względzie punktem zwrotnym!

Nowe znaczki pocztowe.

Aserbejdżan.

Znaczki opłaty 150 i 2000 rubli przedstawiające, pierwszy dwóch kowali a drugi wieżę z emblamatami sowietskiemi. Pierwszy znaczek koloru niebieskiego, drugi niebieski i czarny.

Barbados.

Znaczki opłaty, wydanie 1916 roku (Senf. 69—106) ukazały się w mniejszem rozmiarze o nieco zmienionym rysunku, kolory pozostały dawne. Wartości następujące 1/4, 1/2, 1, 2, 2 1/2, 3, 4 i 6 pensów, 1, 2 i 3 szylingi.

Wybrzeże Kości słoniowej.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30 i 50 cent. ukazały się w zmienionych kolorach.

Czechy.

Znaczek opłaty 50 hal. ukazał się w kolorze zielonym.

Dachomej.

Znaczki opłaty. 5, 10, 25, 30, i 50 cent. ukazały się w zmienionych kolorach.

Danja.

Znaczek opłaty 25 oere zmienił kolor na czerwony

Egipt.

Znaczki opłaty 2 i 5 millièmes, zmieniły swoje kolory: pierwszy na blado-różowy; a drugi na czerwony.

Gabun.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30, 45 i 50 centim. wydano w zmienionych kolorach.

Gambia.

Znaczki opłaty. O rysunku znaczków wydania 1912 roku ukazały się dwie wyższe wartości, 4 szylingi szara i 5 szylingów zielona i czerwona na papierze żółtym.

Wolne Miasto Gdańsk.

Dodatkowo ukazały się następujące *Znaczki opłaty:* 75 fen. fioletowy, 80 fen. zielony, 1·25 Mk liljowy i czerwony, 2 Mk czerwony, 2·40 Mk brunatny i czerwony, 4 Mk niebieski i 9 Mk czerwony i pomarańczowy, a także

Znaczek dopłaty 8 Mk fioletowy.

Guatemala.

Znaczek opłaty, prowizoryczny, 12½ cent. na znaczku telegraficznym 25 (Kat. Senfa Nr 21) nadruk czerwony czterowierszowy: /1921/CORREOS/DOCE/Y/MEDIO./

Gwadelupa.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30 i 50 cent. ukazały się w zmienionych kolorach.

Gwinea Francuska.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30, 50 cent. i 5 fr. ukazały się w zmienionych kolorach.

Indje francuskie.

Znaczki opłaty 2, 5. 10, 25, 30, 50 cent. i 5 p. również zmieniły swoje kolory,

Indje holenderskie.

Znaczek opłaty, przedrukowy, stworzono przedrukowując znaczek opłaty 50 cent. zielony (Senf Nr 112) nową wartością 32½ cent. Kolor przedruku niebieski. Starą wartość przekreślono trzema kreskami.

Wyspy Kajmańskie.

Znaczek opłaty 10 szylingów brunatno-czerwony na papierze zielonym ukazał się w rysunku znaczków bieżących.

Kłajpepa (Memel)

Ukazał się nowy *znaczek opłaty:* 5 fen. na 5 centymowym znaczku francuskim koloru pomarańczowego, Nadruk czcionkami ukośnemi.

Kongo Środkowe.

Znaczki opłaty 1916 roku 5, 10, 25, 30 i 50 cent. zmieniły swoje kolory.

Litwa Środkowa.

Znaczki opłaty. Z powodu otwarcia Sejmu Wileńskiego wydano serję znaczków pocztowych z 4 wartości 10, 25, 50 i 75 marek cięte i ząbkowane.

Luksenburg.

Znaczki dopłaty wydania 1907 roku 5, 10, 20, 25, 30, 50 cent. i 1 fr. wypuszczono w kolorze zielonym i czerwonym, zamiast jak przedtem zielonym i czarnym.

Łotwa

Wydano dwie nowe wartości uzupełniające *Znaczków opłaty*: 9 rubli pomarańczowy i 15 rubli ultramarynowy.

Madagaskar.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30 i 50 cent. zmieniły swoje kolory. Również wydano

Znaczki opłaty prowizoryczne: 1 cent. na 15 cent. (Senf Nr 1·9) 0,30 na 40 c. (Senf Nr 83) 0,60 na 75 c. (Senf Nr 86) i 1 FR. na 5 p. (Senf Nr 42).

Martynika.

Znaczki opłaty 5, 10. 25, 30 i 50 cent. zmieniły swoje kolory.

Maurytanja.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30 i 50 cent. tutaj również zmieniły swoje kolory.

Norwegja.

Znaczek opłaty: 10 oere zmienił swój kolor z czerwonego na zielony. Ukazał się również nowy

Znaczek dopłaty 40 oere ultramarynowy.

Nowa Kaledonja.

Znaczki opłaty wydania 1905/7 roku 5, 10, 25, 30 i 50 cent. zmieniły swoje kolory.

Oceanja francuska.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30 i 50 cent. i tu również zmieniły swoje kolory.

Panama.

Z powodu stulecia niepodległości wydano całą serję *Znaczków opłaty pamiątkowych* z widokami, pomnikami i portretami wybitnych mężów stanu. Wartości następujące: ½ c. pomarańczowy, 1 c. zielony, 2 c. karminowy, 2½ czerwony, 3 c. fioletowy, 5 c, niebieski; 8 c. oliwkowy, 10 c. fioletowy, 15 c. jasno-niebieski, 20 c. brunatny, 24 c. brunatno-czarny i 50 c. czarny. Prócz tego wydano

Znaczek opłaty 2 c. ciemno-zielony z portretem Prezydenta Massuela Jose Hurtago, z powodu setnej rocznicy jego urodzin.

Reunion.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30 i 50 cent. zmieniły swoje kolory, prócz tego wydano dwa
Znaczki przedrukowane: 40 na 20 cent. i 60 na 75 c.

Rosja Sowiecka.

Znaczki opłaty dobroczynne na korzyść głodnych stworzono, przedrukowując znaczki Kiereńskiego (Senf. Nr Nr 130 i 131) literami R. S. F. S. R. „Gołodejuszczim" 100 + 100 r. lub 250 + 250 r. Ponieważ nadruk zrobiono kilkoma kolorami, wobec tego mamy do zanotowania: 100 + 100 rubli na 70 kop. brunatny, przedruk czarny, czerwony lub niebieski. 250 + 250 rubli na 35 kop. niebieski, przedruk czarny, czerwony lub pomarańczowy.

Salwador.

Znaczek opłaty w kształcie trójkąta 5 cent. pomarańczowy.

Senegalja.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30, 45, 50 cent. i 2 fr. zmieniły swoję kolory.

Wyspy Św. Piotra i Michała.

Znaczki opłaty 5, 10, 25, 30 i 50 cent. również zmieniły swoje kolory.

Szwecja.

Znaczki opłaty z portretem króla Gustawa V ukazały się: 25 oere czerwony, 1 korona pomarańczowy.

Tunis.

Znaczki opłaty 5 i 10 cent. wydano w zmienionych kolorach: 5 c. pomarańczowy i 10 c. zielony.

Ubangi—Szari—Tszad.

Znaczki opłaty Konga Środkowego: 5, 10, 25, 30 i 50 cent. z przedrukiem Ubangi i t. d. ukazały sie w nowych kolorach.

Włochy.

Znaczki pospieszne przedrukowe. Znaczek pospieszny 30 c. (Senf. Nr 93) otrzymał nowy przedruk „Lire 1·20", a znaczek 50 cent. (Senf Nr 131) „cent. 60". Dla poczty pneumatycznej wydano nowy znaczek 15 cent. liljowy.

Wyspy Wallis i Futuna.

Znaczki opłaty Nowej Kaladonji 5, 10, 25, 30 i 50 cent. w zmienionych kolorach wydany z przedrukiem „Hes Wallis et Futuna".

Ze stowarzyszeń.

Walne Zgromadzenie Członków Krakowskiego Związku Filatelistów. W dniu 24 stycznia br. odbyło się w sali Muzeum Przemysłowego imienia Baranieckiego przy ul. Smoleńsk w Krakowie, doroczne Walne Zgromadzenie Krakowskiego Związku Filatelistów przy licznym udziale członków.

Zgromadzenie zagaił Prezes przedstawieniem całorocznej działalności Wydziału; w ciągu roku otwarto oddział Związku w Trzebini, liczący obecnie 26 członków, oraz powołano do życia Komisję dla badania polskich znaczków przedrukowych, a specjalnie przedruków „Poczta polska" na markach austrjackich. Wogóle Związek rozwijał się bardzo pomyslnie i w roku tym osiągnał liczbę 244-ech członków, którzy tłumnie odwiedzali wtorkowe i piątkowe zebrania.

Z wysłuchanych następnie sprawozdań poszczególnych członków ustępującego Wydziału okazało się, że i pod innymi względami, a specjalnie finansowym rok miniony dopisał w zupełności, pozostała bowiem w kasie znaczna nadwyżka głównie dzięki dochodom, osiągniętym ze sprzedaży znaczków, w które Związek swych członków obficiej jak dotychczas zaopatrywał. Sprawozdanie Przewodniczącego Komisji dla badania znaczków wywołało wśród członków żywą dyskusję, w rezultacie której Walne Zgromadzenie wyraziło Komisji podziękowanie za dotychczasową owocną jej działalność.

Do nowego Wydziału wybrano przez aklamację p. prof. Ziobrowskiagó jako prezesa i p. inż. Korytowskiego jako wiceprezesa. Nadto w skład Wydziału weszli: p. inż. Skupina (I. sekretarz), p. Łukaszewicz (II. sekretarz), p. dr. Tislowitz (skarbnik), p. Zieliński (Kierownik wymiany), p. Bertig (gospodarz), oraz pp. Z. Klemensiewicz, kpt. Bielut, dr. Bermann, inż. Hechter i Mroczkowski.

Na wniosek dotychczasowego skarbnika Walne Zgromadzenie uchwaliło podwyżkę wpisowego na Mkp. 200 i wkładek miesięcznych na Mkp. 50, tak dla miejscowych, jak i zamiejscowych członków jednakowo.

Zebranie zamknął Prezes, prof. Ziobrowski, apelem do składania znaczków na ufundowanie cegiełki wawelskiej.

Krakowski Związek Filatelistów zawiadamia swych Członków, że w sprawach pieniężnych należy zwracać się do skarbnika, p. Dr Tislowitza, ul. Wrzesińska 10, w sprawach wymiany i nabywania marek do kierownika wymiany, p. Zielińskiego, Kraków, ul. Krzywa 4, w innych sprawach do sekretarza, p. Łukaszewicza przy ul. św. Tomasza 9.

Stowarzyszenie Filatelistów Polskich Ziemi Lubelskiej w Lublinie. Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić, że w dniu 18 lutego br. zostało zorganizowane Stow. Filat. Pol. w Lublinie. Został wybrany zarząd tymczasowy, w skład którego weszli: Pp. Cholewiński Witold (prezes), Dukszta Stefan (wiceprezes), Kawka Karol (skarbnik sekretarz). Do Komisji rewizyjnej: Pp. Scholtz Jerzy i Wojno Aleksander. Do tej chwili odbyły się trzy zebrania organizacyjne, które były poświęcone wykonywaniu prac przygotowawczych i przyjmowaniu członków.

O zatwierdzeniu statutu, który już jest przesłany do władz nastąpi specjalne zawiadomienie.

Za Zarząd:

Cholewiński. *Kowka.*

Od Redakcji. Nowej placówce organizacyjnej przesyłamy serdeczne życzenia pełnego powodzenia i doskonałego rozwoju! Vivant sequentes!

Klub Filatelistów w Zakopanem założony w ubiegłym roku rozwija się pomyślnie, co najdowodniej stwierdziło ostatnie Walne Zebranie członków. Jak wynika z protokołów zebrań lista członków stale wzrasta, licząc w swym gronie nietylko wszystkich filatelistów miejscowych lecz także licznych przyjezdnych Polaków z innych dzielnic jak i cudzoziemców. Ci ostatni jakkolwiek zamieszkali stale w Paryżu, Brukseli, Wiedniu i innych miastach Europy nie zapominają po wyjeździe z Zakopanego o Klubie, wymieniając z nim żywą korespondencję, przesyłając zagraniczne czasopisma filatetistyczne i t. d. Klub nawiązał już liczne stosunki z krajowymi i zagranicznymi filatelistami prowadząc częstą wymianę znaczków oraz krajowymi i zagranicznymi handlarzami sprowadzając od nich cenniki, wzory etc. Klub prenumeruje również kilka pism zagranicznych i krajowych aby móc śledzić rozwój filatelistyki w kraju i na całym świecie. Wobec stale zwiększającego się ruchu przyjezdnych w Zakopanem Klub ma jaknajlepsze widoki rozwoju na przyszłość. Adres Klubu: Zakopane, Willa „Sargusz", na ręce p. Jana Bluma.

Rozmaitości.

Ogłoszenie. Podaje się do wiadomości, iż wydane w 1921 r. i niezrealizowane wskutek zarządzenia M. P. i T. o wstrzymaniu sprzedaży, kwity uprawniające do nabycia znaczków pocztowych, do celów filatelistycznych w odnośnym magazynie Składu Głównego, należy do dnia 5 kwietnia włącznie br. zarejestrować w Wydziale III. Min. Poczt. i Telegrafów (pokój Nr 23, II. piętro). Kwity złożone do rejestracji po upływie wskazanego terminu, nie będą brane pod uwagę, przy projektowanym omówieniu sprzedaży.

Warszawa, dnia 14 marca 1922 r.

Za Ministra Dyrektor Departamentu: *Chełmiński.*

Z pism i książek.

Fr. Wexel — *Trésorier de la Section genevoise de la Croix — Rouge amèricaine, vice-prèsident de l' Union philatèlique de Genève* — ***„Emissions de timbres de la Croix-Rouge"*** — *Genève 1922.*

Specjalna broszurka poświęcona opisowi wydanych podczas wojny wszechświatowej i po jej zakończeniu do obecnych czasów znaczków pocztowych na rzecz Czerwonego Krzyża, formatu: duża ósemka, z tytułową okładką, ozdobioną czerwonym Krzyżem i oddzielną tablicą z 37 wspaniałemi reprodukcjami (fotograwurami) najważniejszych typów nadmienionych znaczków pocztowych różnych krajów.

Autor, wybitny filatelista szwajcarski, wyszczególnia w swojej pracy — w przebiegu historycznym — wszelkie do tego czasu znane i wydane w różnych krajach emisje i przytacza, niektóre urzędowe liczby statystyczne co do wielkości nakładu i osiągniętego ze znaczków tych dochodu. Pierwszym krajem, jak o tem wzmiankuje p. Wexel, była Francja, która już na początku wojny, w sierpniu 1914 roku zastosowała do tego celu swe obiegowe znaczki pocztowe, wytłaczając na nich krzyż oraz taksę dodatkową, na rzecz Czerwonego Krzyża. Za przykładem Francji poszły jej Kolonje, potem Monaco a następnie inne kraje świata. Z Polski autor wymienia znaczki pocztowe przedrukowe (5 wartości ząbkowanych i nieząbkowanych) I-ej polskiej wystawy marek z r. 1919 na rzecz Białego Krzyża, oraz serje specjalną na rzecz Czerwonego Krzyża em. 1921 r. z 4 wartości — przedrukowe, z których na wyżej wspomnianej tablicy jest umieszczony znaczek 20-markowy (+30 m. na Czerw. Krz.).

W zakończeniu swojej broszurki autor wypowiada nadzieję, że Szwajcarja, będąca inicjatorką licznych idei humanitarnych, nie ominie też sposobności, aby postarać się o wydanie specjalnego znaczku pocztowego na pomnożenie funduszów Czerwonego Krzyża, idąc za prądem tego ruchu dobroczynnego.

Witamy serdecznie autora wspomnianego stadjum historycznego, które dla zbieraczy specjalistów tych znaczków może dać cenne wskazówki. *W. P.*

Listy Czytelników.

Jeszcze o znaczeniu kasownika. Z przyjemnością przeczytałem w ostatnim numerze artykuł p. Gryżewskiego, który porusza tak ważną kwestję jaką bez wątpienia jest kasownik w filatelistyce. Zachęcony przykładem chciałbym, choć nieznany, dorzucić swych słów parę. Z kwestją kasownika wiąże się ściśle sprawa t. zw. całostek (Ganzsache) po macoszemu u nas dotąd traktowana.

Ileżto znaczków, np. komitetowych warszawskich znaleźć można na Świętokrzyskiej — ale jak trudno o list oryginalny, który naprawdę był w obiegu pocztowym. Oczywiście nie mówię tu o owych arkuszach, jakie nalepiono po kilkanaście nieraz znaczków różnych, w różnych czasach kursujących i postemplowanych kasownikiem jednej daty! Jak tracą one na wartości mówić nie trzeba. A weźmy znaczek Kom. Warszawy przecięty na pół. W sklepach całe arkusze: jeden koło drugiego nalepiany, lecz dla prawdziwego zbieracza, może to być tylko oszustwem, tak te nazywam. A z drugiej strony jak cenny jest taki znaczek, użyty w praktycznem życiu! Oczywiście główną rolę tu gra kasownik — on decyduje o wartości on podnosi albo niszczy wartość zużytego znaczka w oczach zamiłowanego filatelisty. Jednak pierwszym wymogiem jest by kasownik (o ile chodzi o datę) odpowiadał co do czasu w którym znaczki były dopuszczone w obrocie. To żądanie najważniejsze. Uważam, że dla zebrania materjału o znaczkach, kasownikach etc. polskich powinna być na łamach „Fijatelisty Polskiego" otwarta specjalna rubryka pt. „Materjały do katalogu znaczków polskich", dzieła któreby dla naszej filatelistyki miało kolosalne znaczenie. Oczywiście musiałyby tam być uwzględnione wszystkie uznane wydania i ich odmiany, to jednak możliwe jest tylko przy współpracy wszystkich. Na zakończenie dorzucam z tego przeob-

fitego materjału parę wiadomości o stemplach, które w swym zbiorku posiadam:

List i karta ze Słupcy wysłane w końku 1718 r. kiedy widocznie nie dosłano do tamtejszego urzędu znaczków pocztowych: Oba okazy bez znaczków: stempel okrągły, tusz czarny — bez daty. Zamiast daty drukowanej napisano wewnątrz stempla piórem: w liście 26. XI. 1918, na karcie 22. 18. 12, obok adnotacja poczty, że 15 f. opłacono, lub poczta opłacona i podpis. Znaczek „poczty polskiej" 10 fen. (różowy) i kartkę 15 fen. (żółtą) mam z tym stemplem ale już bez wpisanej daty. 2. List z Konstantynopola — zwykła 1 marka (kremowa) bez przedruku, stempel fioletowy, Poczta polska. — Konstantynopol z datą 24 I. 1922 i stemplem Warszawa I. (odbiorcy). 3. List, Radom 31 I. 19. Feldpost III. 60 hal. (różowy) przecięty na pół. Pozatym ciekawy materjał stanowią stemple dopłaty (zanim wprowadzono marki), stemple za doręczanie (Łódź, Warszawa etc.) z których Warszawa dała taką obfitość i wiele innych.

A teraz Koledzy i Wy zasilcie nasze pismo wiadomościami, przyczyniając się do ogółu wiadomości, jakie ma zawierać przyszły katalog znaczków polskich.

Warszawa *Ignacy Hirszel.*

Uzupełnienie. Czytając w ostatnim numerze „Filatelisty" artykuł hr. Wiśniewskiego pt, „Filatelistyka w Szwajcarji w 1921 r., ośmielam się uzupełnić mały szczegół w opisie znaczków nadrukowych Szwajcarji. Hr. Wiśniewski mówi tylko o nadruku czarnym 2½ na 3 rap. (mały tekst pomaranczowy). Sprawdzając to z mojemi nadrukami, zauważyłem, że nadruk 2½ posiadam koloru ciemno-niebieskiego (granat). Na żądanie markę nadesłać. *St. Dąbkowski.*

Odpowiedzi Redakcji.

P. W. Wajntraub Zawiercie. Za wiadomości dziękujemy. Nadesłany znaczek Czerwonego Krzyża jest zwyczajną nalepką listową i wartości filatelistycznej nie posiada.

P. A. Dąbkowski, Warszawa. Notatka w numerze. W dostępnym nam materjale znaczków przedrukowych szwajcarskich nie zauważyliśmy różnic w grubości i rostawieniu kresek.

P. I. Gruszewski, Warszawa. Zagraniczne wydawnictwa filatelistyczne szybko sprowadza księgarnia Ewert Trzaska i Michalski, Hotel Europejski Warszawa.

Grom Nadesłany art. przesłaliśmy stałemu referentowi osobliwości WP. W. Rachmanowowi w Warszawie Piękna 2. Artykuły prosimy pisać atramentem, tylko po jednej stronie papieru, bardzo czytelnie! Prosimy o dalsze współpracownictwo.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Rynek 9 (pasaż Bielaka). Wydawcy: B. Feldman i Ska w Krakowie. Redaktor odpowiedzialny: Ignacy Ores.

CZCIONKAMI DRUKARNI LUDOWEJ W KRAKOWIE.